

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY

z 21. októbra 2010

o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov

(2010/707/EÚ)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 148 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽³⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť ⁽⁴⁾,

keďže:

- (1) V článku 145 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa ustanovuje, že členské štáty a Únia pracujú na rozvoji koordinovanej stratégie zamestnanosti, a najmä na podpore kvalifikovanej, vyškolenej a pružnej pracovnej sily a na pracovných trhoch reagujúcich na podmienky hospodárskych zmien so zreteľom na dosiahnutie cieľov vymedzených v článku 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEU). Členské štáty, so zreteľom na vnútroštátne skúsenosti týkajúce sa zodpovednosti sociálnych partnerov, podporujú zamestnanosť ako záležitosť spoločného záujmu a koordinujú svoje postupy v Rade v súlade s ustanoveniami článku 148 ZFEÚ.
- (2) V článku 3 ods. 3 ZEU sa ustanovuje, že Únia sa zameriava na dosiahnutie plnej zamestnanosti a bojuje proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii a podporuje sociálnu spravodlivosť a ochranu. Ďalej sa ustanovuje, že Únia sa môže ujať iniciatívy na zabezpečenie koordinácie sociálnych politík členských štátov. Podľa článku 8 ZFEÚ sa Únia vo všetkých svojich činnostiach zameriava

na odstránenie nerovností a podporu rovnoprávnosti medzi mužmi a ženami. V článku 9 uvedenej zmluvy sa uvádza, že pri vymedzovaní a uskutočňovaní svojich politík a činností Únia prihliada na požiadavky spojené s podporou vysokej úrovne zamestnanosti, zárukou primeranej sociálnej ochrany, bojom proti sociálnemu vylúčeniu a s vysokou úrovňou vzdelávania a odbornej prípravy.

- (3) V ZFEÚ sa ustanovuje, že Rada má prijať usmernenia pre zamestnanosť a hlavné smery hospodárskych politík, ktorými sa majú riadiť politiky členských štátov.
- (4) Lisabonská stratégia, ktorá sa začala realizovať v roku 2000, vychádzala z uvedenia si potreby EÚ zvýšiť svoju zamestnanosť, produktivitu a konkurencieschopnosť a súčasne posilniť sociálnu súdržnosť, aby bola schopná čeliť celosvetovej konkurencii, technologickým zmenám, environmentálnym výzvam a problému starnutia obyvateľstva. V roku 2005 bola lisabonská stratégia obnovená na základe preskúmania v polovici jej trvania, čo viedlo k väčšiemu dôrazu na rast, zvýšenie počtu pracovných miest a zlepšenie ich kvality.
- (5) Lisabonská stratégia pre rast a zamestnanosť prispela k dosiahnutiu konsenzu o všeobecnom smerovaní hospodárskych politík a politík zamestnanosti EÚ. V rámci tejto stratégie boli rozhodnutím Rady 2005/600/ES ⁽⁵⁾ prijaté hlavné smery hospodárskych politík a usmernenia pre zamestnanosť a rozhodnutím Rady 2008/618/ES ⁽⁶⁾ sa vykonala ich revízia. Národné programy reforiem vychádzali z 24 usmernení, v ktorých sa pre Úniu ako celok stanovili kľúčové priority reforiem na makroekonomickej aj mikroekonomickej úrovni, ako aj v oblasti trhu práce. Zo skúseností však vyplýva, že priority stanovené v usmerneniach neboli dostatočne jasné a väzby medzi nimi by mohli byť silnejšie. To obmedzilo ich vplyv na tvorbu vnútroštátnych politík.
- (6) Finančná a hospodárska kríza, ktorá prepukla v roku 2008, viedla k značnému zníženiu počtu pracovných miest a poklesu potenciálneho produktu a spôsobila dramatické zhoršenie stavu verejných financií. Členským štátom však pri riešení krízy pomohol európsky plán na

⁽¹⁾ Stanovisko z 8. septembra 2010 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Stanovisko z 27. mája 2010 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

⁽³⁾ Stanovisko z 10. júna 2010 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

⁽⁴⁾ Stanovisko z 20. mája 2010 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku).

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 205, 6.8.2005, s. 21.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 198, 26.7.2008, s. 47.

oživenie hospodárstva, a to čiastočne prostredníctvom koordinovaných fiškálnych stimulov, pričom euro poslúžilo ako prostriedok na udržanie makroekonomickej stability. Kríza tak ukázala, že ak sa koordinácia politik Únie posilní a účinne vykonáva, môže priniesť významné výsledky. Zároveň zdôraznila úzku vzájomnú závislosť hospodárskych výsledkov a výsledkov v oblasti zamestnanosti v členských štátoch.

- (7) Komisia navrhla vymedziť novú stratégiu pre nasledujúce desaťročie, známu ako „stratégia Európa 2020“, ktorá má Únii umožniť, aby vyšla z krízy silnejšia a aby nasmerovala svoje hospodárstvo k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu, ktorého súčasťou by bola vysoká miera zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti. Päť hlavných cieľov uvedených v rámci príslušných usmernení predstavuje spoločné ciele, ktorými sa riadia opatrenia členských štátov, berúc do úvahy ich východiskovú situáciu a vnútroštátne okolnosti, a ktorými sa tiež riadia opatrenia Únie. Členské štáty by okrem toho mali vyvinúť maximálne úsilie na splnenie národných cieľov a na odstránenie prekážok rastu.
- (8) Členské štáty by v rámci komplexných stratégií ukončenia angažovanosti v súvislosti s hospodárskou krízou mali uskutočniť ambiciózne reformy na zaistenie makroekonomickej stability, podpory väčšieho počtu a lepších pracovných miest a udržateľnosti verejných financií, zlepšenie konkurencieschopnosti a produktivity, zníženie makroekonomických nerovnováh a zlepšenie fungovania trhu práce. Ukončenie fiškálnych stimulov by sa malo uskutočniť a koordinovať v rámci Paktu stability a rastu.
- (9) V rámci stratégie Európa 2020 by členské štáty a Európska únia mali uskutočniť reformy zamerané na „inteligentný rast“, t. j. rast založený na znalostiach a inovácii. Reformy by sa mali sústrediť na zlepšenie kvality vzdelávania a zabezpečenie jeho dostupnosti pre všetkých, ako aj na posilnenie výskumu a výkonnosti v oblasti podnikania, ako aj na ďalšie zlepšenie regulačného rámca, s cieľom podporiť šírenie inovácií a znalostí v celej Únii. Reformy by mali podporovať podnikanie, rozvoj malých a stredných podnikov (MSP) a pomáhať pri premene tvorivých nápadov na inovatívne výrobky, služby a postupy, ktoré môžu byť zdrojom rastu, kvalitných a udržateľných pracovných miest, územnej, hospodárskej a sociálnej súdržnosti a prispieť k efektívnejšiemu riešeniu európskych a celosvetových spoločenských výziev. V tejto súvislosti má zásadný význam maximálne využitie informačných a komunikačných technológií.
- (10) Politiky Únie a členských štátov by sa aj prostredníctvom programov reforiem mali zamerať na „udržateľný rast“. Udržateľný rast znamená budovanie udržateľného a konkurencieschopného hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje a energiu, spravodlivé rozdelenie nákladov a prínosov a využívanie vedúceho postavenia Európy v rámci snáh o vyvinutie nových postupov a technológií vrátane ekologických technológií. Členské

štáty a Únia by mali vykonať potrebné reformy zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov a efektívne využívanie zdrojov, ktoré zároveň pomôžu predchádzať poškodzovaniu životného prostredia a strate biodiverzity. Mali by tiež zlepšiť podnikateľské prostredie, stimulovať tvorbu „zelených“ pracovných miest a pomôcť podnikom modernizovať svoju priemyselnú základňu.

- (11) Politiky Únie a programy reforiem členských štátov by sa takisto mali zamerať na „inkluzívny rast“. Inkluzívny rast znamená vytváranie súdržnej spoločnosti, v ktorej sú ľudia schopní predvídať a zvládať zmeny, a tak sa aktívne podieľať na fungovaní spoločnosti a hospodárstva. Reformy členských štátov by preto mali zabezpečiť prístup a možnosti pre všetkých počas celého života, a tak prispieť k znižovaniu chudoby a sociálneho vylúčenia prostredníctvom odstránenia prekážok, ktoré bránia účasti na trhu práce, a to najmä v prípade žien, starších pracovníkov, mladých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím a legálnych migrantov. Mali by tiež zaistiť, aby výhody vyplývajúce z hospodárskeho rastu pocítili všetci občania a všetky regióny, ako aj podporovať rast zvyšujúcu zamestnanosť, ktorej základom by bola dôstojná práca. Ústrednými prvkami programov reforiem členských štátov by preto malo byť zaistenie účinného fungovania trhov práce prostredníctvom investovania do úspešných prechodov, systémov vzdelávania a odbornej prípravy, rozvoja vhodných zručností, zvyšovania kvality pracovných miest, ako aj boj proti segmentácii, štruktúrálnej nezamestnanosti, nezamestnanosti mládeže a nečinnosti, a to pri zabezpečení primeranej a udržateľnej sociálnej ochrany a aktívneho začlenenia v záujme predchádzania chudobe a jej znižovania, s osobitným dôrazom na boj proti chudobe zamestnaných a znižovanie chudoby v skupinách, ktoré sú najviac vystavené riziku sociálneho vylúčenia, vrátane detí a mladých ľudí, pričom by sa zároveň zachovala dohodnutá fiškálna konsolidácia.
- (12) Základným predpokladom podpory rastu a riešenia demografických výziev je zvýšenie účasti žien na trhu práce. Na uplatňovanie všetkých aspektov týchto usmernení v členských štátoch je preto nevyhnutné viditeľne začleniť hľadisko rodovej rovnosti do všetkých príslušných politických oblastí. Mali by sa vytvoriť podmienky na podporu primeraných, cenovo prístupných, vysoko-kvalitných služieb starostlivosti o deti pre deti v predškolskom veku. Mala by sa uplatňovať zásada rovnakej odmeny mužov a žien za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty.
- (13) Štrukturálne reformy Únie a členských štátov môžu účinne prispieť k rastu a tvorbe pracovných miest, ak posilnia konkurencieschopnosť Únie v rámci svetového hospodárstva, vytvoria nové príležitosti pre európskych vývozcov a poskytnú konkurenčný prístup k dôležitým dovozom. Pri reformách by sa preto mal zohľadňovať vplyv na vonkajšiu konkurencieschopnosť, aby sa podporil rast Európy a jej účasť na otvorených a spravodlivých trhoch na celom svete.

- (14) Základom stratégie Európa 2020 musí byť integrovaný súbor európskych a vnútroštátnych politík, ktoré by členské štáty a Únia mali vykonávať v plnom rozsahu a včas, aby sa dosiahol pozitívny účinok presahovania koordinovaných štrukturálnych reforiem a jednotnej príspevok európskych politík k dosiahnutiu cieľov stratégie. Usmernenia sú pre členské štáty rámcom pre navrhovanie, vykonávanie a monitorovanie vnútroštátnych politík v kontexte celkovej stratégie EÚ. Členské štáty by sa pri vymedzovaní svojich vlastných národných cieľov, ako aj všetkých čiastkových cieľov mali riadiť hlavnými cieľmi stratégie Európa 2020 uvedenými v rámci príslušných usmernení, a to pri zohľadnení svojej východiskovej situácie a vnútroštátnych okolností a v súlade so svojimi vnútroštátnymi rozhodovacími postupmi. V prípade takéhoto postupu môžu členské štáty podľa potreby vychádzať z ukazovateľov, ktoré vypracoval Výbor pre zamestnanosť alebo Výbor pre sociálnu ochranu. Hlavným cieľom týkajúcim sa zamestnanosti sa upozorňuje na zníženie nezamestnanosti zraniteľných osôb vrátane mladých ľudí.
- (15) Politika súdržnosti a jej štrukturálne fondy patria medzi dôležité vykonávacie mechanizmy na dosiahnutie priorit inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu v členských štátoch a regiónoch. Európska rada vo svojich záveroch zo 17. júna 2010 zdôrazňuje, že na účely prispievania k úspechu novej stratégie Európa 2020 je dôležité, aby sa presadzovala hospodárska, sociálna a územná súdržnosť.
- (16) Členské štáty by pri vypracúvaní a uskutočňovaní svojich národných programov reforiem – zohľadňujúc uvedené usmernenia – mali zabezpečiť účinné riadenie politiky zamestnanosti. Hoci sú usmernenia určené členským štátom, stratégia Európa 2020 by sa mala podľa potreby uskutočňovať, monitorovať a vyhodnocovať v partnerstve so všetkými celoštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi, v úzkej spolupráci s parlamentmi, ako aj so sociálnymi partnermi a zástupcami občianskej spoločnosti, ktorí prispievajú k vypracovaniu národných programov reforiem, k ich vykonávaniu a k celkovej komunikácii v súvislosti so stratégiou.
- (17) Stratégia Európa 2020 je založená na menšom súbore usmernení, ktoré nahrádzajú predchádzajúci súbor 24 usmernení a ktoré koherentným spôsobom riešia otázky zamestnanosti a hlavné otázky hospodárskej politiky. Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré sú pripojené k tomuto rozhodnutiu, sú neoddeliteľne spojené s hlavnými smermi hospodárskych politík členských štátov a Únie, ktoré sú pripojené k odporúčaniam Rady z 13. júla 2010 o hlavných smeroch hospodárskych politík členských štátov a Únie⁽¹⁾. Spolu tvoria integrované usmernenia stratégie Európa 2020.
- (18) Tieto nové integrované usmernenia sú v súlade so závermi Európskej rady. Poskytujú členským štátom presné smerovanie, pokiaľ ide o vymedzenie národných programov reforiem a uskutočnenie reforiem, a to s ohľadom na ich vzájomnú závislosť a v súlade s Paktom stability a rastu. Usmernenia pre zamestnanosť by na účely vytvorenia súvislého balíka odporúčaní mali byť základom pre všetky špecifické odporúčania, ktoré môže Rada adresovať jednotlivým členským štátom podľa článku 148 ods. 4 ZFEÚ, a to popri odporúčaníach pre jednotlivé krajiny adresovaných členským štátom podľa článku 121 ods. 4 uvedenej zmluvy. Usmernenia pre zamestnanosť by tiež mali byť základom pre vypracovanie spoločnej správy o zamestnanosti, ktorú Rada a Európska komisia každoročne zasielajú Európskej rade.
- (19) Výbor pre zamestnanosť a Výbor pre sociálnu ochranu by mal monitorovať pokrok v súvislosti s aspektom zamestnanosti a sociálnym aspektom usmernení pre zamestnanosť v súlade so svojim príslušným mandátom vyplývajúcim zo zmluvy. Malo by sa stavať najmä na činnostiach otvorenej metódy koordinácie v oblasti zamestnanosti, sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia. Výbor pre zamestnanosť by okrem toho mal udržiavať úzky kontakt s ostatnými príslušnými prípravnými orgánmi Rady vrátane tých z oblasti vzdelávania.
- (20) Usmernenia sa musia vypracovať každý rok, mali by však zostať stabilné až do roku 2014, aby bolo možné sústrediť sa na ich vykonávanie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Týmto sa prijímajú usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov, ktoré sú uvedené v prílohe.

Článok 2

Usmernenia sa zohľadnia v politikách zamestnanosti členských štátov, o ktorých sa podá správa v národných programoch reforiem.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Luxemburgu 21. októbra 2010

Za Radu
predsedníčka
J. MILQUET

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 191, 23.7.2010, s. 28.

PRÍLOHA

USMERNENIA PRE POLITIKY ZAMESTNANOSTI ČLENSKÝCH ŠTÁTOV

Usmernenie 7: Zvyšovanie účasti žien a mužov na trhu práce, znižovanie štrukturálnej nezamestnanosti a podpora kvality pracovných miest

Aktivácia je kľúčovým prvkom zvýšenia účasti na trhu práce. Členské štáty by mali začleniť zásady flexiistoty schválené Európskou radou do svojich politík trhu práce a uplatňovať ich, pričom by mali vhodne využívať podporu z Európskeho sociálneho fondu a iných fondov EÚ s cieľom zvyšovať účasť na trhu práce a bojovať proti segmentácii, nečinnosti a rodovej nerovnosti a zároveň znižovať štrukturálnu nezamestnanosť. Opatrenia na zvýšenie flexibility a istoty by mali byť vyvážené a vzájomne sa dopĺňajúce. Členské štáty by preto mali zaviesť kombinovanie flexibilných a spoľahlivých zmluvných režimov, aktívne politiky trhu práce, efektívne celoživotné vzdelávanie, politiky na podporu pracovnej mobility a primerané systémy sociálneho zabezpečenia, ktoré zabezpečia prechody medzi zamestnaniami, ako aj jasné práva a zodpovednosť nezamestnaných aktívne si hľadať prácu. Primeraná pozornosť by sa v spolupráci so sociálnymi partnermi mala venovať aj vnútornej flexiistote na pracoviskách.

Členské štáty by mali zintenzívniť sociálny dialóg a riešiť segmentáciu trhu práce prostredníctvom opatrení zameraných na odstraňovanie neistých foriem zamestnania, podzamestnanosti a neprihlásenej práce. Profesionálna mobilita by sa mala odmeňovať. Je potrebné riešiť kvalitu pracovných miest a podmienok zamestnávania. Členské štáty by mali bojovať proti chudobe zamestnaných a podporovať ochranu zdravia a bezpečnosti pri práci. Rovnako je potrebné zaistiť primerané sociálne zabezpečenie pre zamestnaných na dobu určitú a samostatne zárobkovo činné osoby. Služby zamestnanosti zohrávajú dôležitú úlohu pri aktivácii a zosúladení ponuky a dopytu na trhu práce, a preto by sa mali posilniť prostredníctvom personalizovaných služieb a včasných aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce. Uvedené služby a opatrenia by mali byť otvorené pre všetkých vrátane mladých ľudí, ľudí ohrozených nezamestnanosťou a tých, ktorí sú od trhu práce najviac vzdialení.

Politiky zamerané na to, aby sa práca oplácala, sú naďalej dôležité. Členské štáty by mali v súlade s usmernením pre hospodárske politiky č. 2 podporiť primerané rámcové podmienky na vyjednávanie o mzdách a vývoj nákladov na pracovnú silu v súlade s cenovou stabilitou a trendmi v produktivite s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť a účasť na trhu práce, a to najmä ľudí s nízkou kvalifikáciou. Členské štáty by mali preskúmať daňové systémy, systémy dávok a kapacity verejných služieb poskytovať podporu potrebnú na zvýšenie účasti pracovnej sily a stimuláciu dopytu na trhu práce. Mali by podporovať aktívne starnutie, rodovú rovnosť vrátane rovnosti v odmeňovaní a začlenenie mladých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím, legálnych migrantov a ostatných zraniteľných skupín na trhu práce. Politiky rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom zabezpečujúce poskytovanie cenovo dostupnej starostlivosti a inováciu v spôsobe organizácie práce by mali byť zamerané na zvyšovanie miery zamestnanosti, najmä mladých ľudí, starších pracovníkov a žien. Členské štáty by takisto mali odstrániť prekážky vstupu nových pracovníkov na trh práce, podporovať samostatnú zárobkovú činnosť, podnikanie a vytváranie pracovných miest vo všetkých oblastiach vrátane zelených pracovných miest a starostlivosti a podnecovať sociálnu inováciu.

Hlavným cieľom EÚ, na základe ktorého členské štáty stanovujú svoje národné ciele, pričom zohľadnia svoju východiskovú situáciu a vnútroštátne okolnosti, je zvýšiť mieru zamestnanosti žien a mužov vo veku 20 – 64 rokov na 75 % do roku 2020, a to aj prostredníctvom väčšej účasti mladých ľudí, starších pracovníkov a ľudí s nízkou kvalifikáciou a lepšieho začlenenia legálnych migrantov.

Usmernenie 8: Rozvoj kvalifikovanej pracovnej sily zodpovedajúcej potrebám trhu práce a podpora celoživotného vzdelávania

Členské štáty by mali podporovať produktivitu a zamestnateľnosť zaistením primeraných znalostí a zručností, ktoré by zodpovedali súčasným a budúcim požiadavkám trhu práce. Kvalitné počiatočné vzdelanie a atraktívna odborná príprava musia byť dopĺňané účinnými stimulmi podporujúcimi celoživotné vzdelávanie zamestnaných i nezamestnaných, čím sa zabezpečí, aby mal každý dospelý možnosť udržať si svoju kvalifikáciu alebo dosiahnuť vyšší stupeň kvalifikácie a prekonať rodové stereotypy, a zároveň by mali byť dopĺňané aj príležitosťami získať druhú šancu na vzdelávanie a cieľovými politikami v oblasti migrácie a integrácie. Členské štáty by mali vyvinúť systémy na uznávanie nadobudnutých odborných spôsobilostí a mali by odstraňovať bariéry profesijnej a geografickej mobility pracovníkov, podnecovať získavanie prierezových schopností, podporovať tvorivosť, inovácie a podnikanie. Úsilie by sa malo zameriavať najmä na podporu ľudí s nedostatočnými alebo zastaralými zručnosťami, na zvyšovanie zamestnateľnosti starších pracovníkov, zlepšovanie odbornej prípravy, zručností a skúseností vysokokvalifikovaných pracovníkov vrátane výskumných pracovníkov a žien v oblasti vedy, matematiky a techniky.

V spolupráci so sociálnymi partnermi a podnikmi by členské štáty mali zlepšiť prístup k odbornej príprave, posilniť vzdelávanie a profesijné poradenstvo. Tieto zlepšenia by mali byť v spojení s poskytnutím systematických informácií o nových pracovných miestach a príležitostiach, podporou podnikania a zlepšením predvídania potrieb v oblasti požadovaných zručností. Investovanie do rozvoja ľudských zdrojov, zvyšovania zručností a účasti na programoch celoživotného vzdelávania by sa malo podporiť prostredníctvom spoločných finančných príspevkov od vlád, jednotlivcov a zamestnávateľov. Na podporu mladých ľudí, a najmä tých, ktorí sú nezamestnaní a nezúčastňujú sa na vzdelávaní ani odbornej príprave, by členské štáty v spolupráci so sociálnymi partnermi mali zaviesť programy, ktoré by týmto ľuďom pomohli nájsť prvé zamestnanie, získať pracovné skúsenosti alebo možnosti ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy vrátane učňovskej prípravy, a mali by rýchle zasiahnuť v prípade, že sa mladí ľudia stanú nezamestnanými.

Pravidelné monitorovanie uplatňovania politík zvyšovania zručností a predvídania potrieb by malo pomôcť určiť oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie, a zvyšovať schopnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy reagovať na súčasné a vznikajúce potreby trhu práce, ako napr. tie, ktoré súvisia s nízkoohlíkovým hospodárstvom a hospodárstvom efektívne využívajúcim zdroje. Členské štáty by na dosiahnutie týchto cieľov mali vhodne využívať Európsky sociálny fond a iné fondy EÚ. Politiky stimulujúce dopyt po pracovnej sile by mohli dopĺňať investície do ľudského kapitálu.

Usmernenie 9: Zlepšovanie kvality a výkonnosti systémov vzdelávania a odbornej prípravy na všetkých úrovniach a zvyšovanie účasti na terciárnom alebo rovnocennom vzdelávaní

Na zabezpečenie všeobecného prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave a zlepšenie výsledkov vzdelávania by členské štáty mali efektívne investovať do systémov vzdelávania a odbornej prípravy, najmä s cieľom zvyšovať úroveň zručností pracovných síl EÚ, a umožniť prispôbovanie sa rýchle sa meniacim požiadavkám moderných trhov práce a spoločnosti všeobecne. Opatrenia by sa v súlade so zásadami celoživotného vzdelávania mali týkať všetkých sektorov (od predškolskej výchovy a škôl cez vyššie vzdelávanie, odborné vzdelávanie a prípravu až po vzdelávanie dospelých) a mali by brať do úvahy aj neformálne vzdelávanie a informálne učenie. Reformy by sa mali zamerať na zabezpečenie získavania kľúčových spôsobilostí potrebných na to, aby každý jednotlivec uspel v hospodárstve založenom na znalostiach, najmä pokiaľ ide o zamestnateľnosť v súlade s prioritami uvedenými v usmernení 4. Mala by sa podnecovať medzinárodná mobilita pre študentov i učiteľov. Tiež je potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa mobilita v oblasti vzdelávania mladých ľudí a učiteľov stala pravidlom. Členské štáty by mali zlepšiť otvorenosť a primeranosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy, najmä prostredníctvom uplatňovania národných kvalifikačných rámcov poskytujúcich flexibilné možnosti vzdelávania a vytváraním partnerstiev medzi svetom vzdelávania/odbornej prípravy a svetom práce. Je potrebné atraktívniť učiteľské povolanie a venovať pozornosť počiatocnému vzdelávaniu učiteľov a ich neustálemu odbornému rozvoju. Vyššie vzdelávanie by sa malo stať otvorenejším pre netradičných študentov a mala by sa zvýšiť účasť na terciárnom alebo rovnocennom vzdelávaní. S cieľom znížiť počet mladých ľudí, ktorí sú nezamestnaní a nezúčastňujú sa na vzdelávaní ani odbornej príprave, by členské štáty mali prijať všetky nevyhnutné opatrenia na predchádzanie predčasnému ukončovaniu štúdia.

Hlavným cieľom EÚ, na základe ktorého členské štáty stanovujú svoje národné ciele, pričom zohľadnia svoju východiskovú situáciu a vnútroštátne okolnosti, je znížiť mieru predčasného ukončenia štúdia na menej ako 10 % a zároveň zvýšiť podiel obyvateľov vo veku 30 – 34 rokov, ktorí majú ukončené terciárne alebo rovnocenné vzdelanie, aspoň na 40 % ⁽¹⁾.

Usmernenie 10: Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe

Dôležitým aspektom integrovaných stratégií členských štátov zameraných na predchádzanie chudobe a jej znižovanie a na podporu plnohodnotného zapojenia sa do spoločnosti a hospodárstva je rozširovanie pracovných príležitostí. Na tento účel by sa mal vhodne využívať Európsky sociálny fond a iné fondy EÚ. Snaha by sa mala sústreďovať na zabezpečenie rovnakých príležitostí aj prostredníctvom všeobecného prístupu ku kvalitným, cenovo dostupným a udržateľným službám, najmä v sociálnej oblasti. Verejné služby (vrátane služby online v súlade s usmernením 4) zohrávajú v tejto súvislosti dôležitú úlohu. Členské štáty by mali zaviesť účinné antidiskriminačné opatrenia. Posilnenie postavenia občanov a podpora účasti na trhu práce pre tých, ktorí sú od neho najviac vzdialení, a súčasné predchádzanie chudobe zamestnaných napomôžu v boji proti sociálnemu vylúčeniu. Vyžaduje si to zlepšenie systémov sociálnej ochrany, politiky celoživotného vzdelávania a komplexného aktívneho začlenenia s cieľom vytvárať pre ľudí príležitosti v rôznych etapách ich života a chrániť ich pred hrozbou vylúčenia, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať ženám. Systémy sociálnej ochrany vrátane dôchodkových systémov a prístupu k zdravotnej starostlivosti by sa mali zmodernizovať a plne využívať, aby sa zabezpečila primeraná podpora príjmu a služieb, a tým aj posilnenie sociálnej súdržnosti, a zároveň by tieto systémy mali byť naďalej finančne udržateľné a mali by podnecovať účasť v spoločnosti a na trhu práce.

⁽¹⁾ Európska rada zdôrazňuje právomoc členských štátov vymedzovať a realizovať kvantitatívne ciele v oblasti vzdelávania.

Systémy dávok by sa mali zameriavať na zaručenie istoty príjmu počas prechodov a znižovanie chudoby, najmä v skupinách s najväčším rizikom sociálneho vylúčenia, napr. rodín s jedným rodičom, menšín vrátane Rómov, ľudí so zdravotným postihnutím, detí a mladých ľudí, starších žien a mužov, legálnych migrantov a ľudí bez domova. Členské štáty by mali aktívne podporovať aj sociálnu ekonomiku a sociálnu inováciu v prospech najzraniteľnejších skupín. Všetky opatrenia by sa mali zameriavať aj na podporu rodovej rovnosti.

Hlavným cieľom EÚ, na základe ktorého členské štáty stanovujú svoje národné ciele, pričom zohľadnia svoju východiskovú situáciu a vnútroštátne okolnosti, je podporovať sociálne začlenenie, najmä prostredníctvom znižovania chudoby, a to zameraním sa na vymanenie aspoň 20 miliónov ľudí z ohrozenia chudobou alebo vylúčením ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Obyvateľstvo je vymedzené ako počet osôb, ktoré sú ohrozené chudobou alebo vylúčením podľa troch ukazovateľov (riziko chudoby, materiálna deprivácia, domácnosť nezamestnaných osôb), pričom si členské štáty môžu po zohľadnení vnútroštátnych podmienok a priorit stanoviť vnútroštátne ciele na základe najvhodnejších ukazovateľov.